

EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA (EFRR)

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) je jedným z hlavných nástrojov financovania európskej politiky súdržnosti. Jeho cieľom je pomôcť pri znižovaní rozdielov v úrovni rozvoja európskych regiónov a obmedziť nedostatočný rozvoj najviac znevýhodnených regiónov. Osobitná pozornosť sa venuje regiónom, ktoré trpia vážnymi a trvalými prírodnými alebo demografickými nedostatkami, ako napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou zaľudnenia a ostrovné, cezhraničné a hornaté regióny.

PRÁVNY ZÁKLAD

Články 174 – 178 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1083/2006.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006.

CIELE

V článku 176 ZFEÚ sa stanovuje, že Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) je určený na to, aby pomohol naprávať najväčšie regionálne rozdiely v Európskej únii. Tento cieľ plní podporou:

- rozvoja a štrukturálnych zmien zaostávajúcich regiónov,
- premeny upadajúcich priemyselných regiónov.

EFRR má dva hlavné ciele na obdobie 2014 – 2020, a to najmä:

- Investovanie do rastu a zamestnanosti zamerané na posilnenie pracovného trhu a regionálnych hospodárstiev,
- Európska územná spolupráca, ktorej zámerom je posilniť spoluprácu na cezhraničnej, nadnárodnej a medziregionálnej úrovni v EÚ.

Zdroje pridelené na prvý cieľ sa rozdelia trom rôznym kategóriám regiónov:

- najrozvinutejšie regióny, ktorých HDP na obyvateľa presahuje 90 % priemeru EÚ,
- prechodné regióny, ktorých HDP na obyvateľa dosahuje 75 % až 90 % priemeru EÚ,
- najmenej rozvinuté regióny, ktorých HDP na obyvateľa je nižší než 75 % priemeru EÚ.

EFRR podporuje aj udržateľný rozvoj miest. Najmenej 5 % z prostriedkov EFRR pre každý členský štát musí byť vyčlenených na integrované akcie pre udržateľný rozvoj miest, ktoré budú riešiť hospodárske, environmentálne, klimatické, demografické a sociálne problémy, ktorým čelia mestské oblasti.

Podrobnosti o pridelovaní a využívaní prostriedkov z EFRR v budúcnosti sú stanovené v dohodách o partnerstve, ktoré sú strategickými dokumentmi vypracovanými každým členským štátom s účasťou regionálnych a sociálnych partnerov.

TEMATICKÁ KONCENTRÁCIA

Keďže EFRR prispieva k stratégii Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, mal by klásť dôraz na priority vymedzené v stratégii. Hlavnými prioritami sú:

- a. výskum a inovácie,
- b. informačné a komunikačné technológie (IKT),
- c. malé a stredné podniky (MSP),
- d. podpora nízkouhlíkového hospodárstva.

V závislosti od kategórie podporovaných regiónov sa bude miera koncentrácie na tieto priority líšiť. Najrozvinutejšie regióny musia vyčleniť aspoň 80 % svojich zdrojov z EFRR na najmenej dve z týchto priorít a aspoň 20 % na nízkouhlíkové hospodárstvo. Prechodné regióny musia vyčleniť aspoň 60 % svojich zdrojov z EFRR na najmenej dve z týchto priorít a aspoň 15 % na nízkouhlíkové hospodárstvo. Najmenej rozvinuté regióny musia vyčleniť aspoň 50 % svojich zdrojov z EFRR na najmenej dve z týchto priorít a aspoň 12 % na nízkouhlíkové hospodárstvo.

ROZPOČET A FINANČNÉ PRAVIDLÁ

Počas programového obdobia 2014 – 2020 EÚ vynaloží viac ako 350 miliárd EUR na politiku súdržnosti. To zodpovedá 32,5 % celkového rozpočtu EÚ. Približne 199 miliárd EUR je pridelených Európskemu fondu regionálneho rozvoja. Táto suma zahŕňa 10,2 miliardy EUR na Európsku územnú spoluprácu a osobitné prostriedky vo výške 1,5 miliardy EUR pre najvzdialenejšie a riedko osídlené regióny.

Úroveň spolufinancovania potrebná pre projekty financované EFRR je prispôsobená rozvoju dotknutých regiónov. V najmenej rozvinutých regiónoch (a najvzdialenejších regiónoch) môže EFRR financovať až 85 % nákladov projektu. V prechodných

regiónoch môže ísť o najviac 60 % nákladov projektu a v najrozvinutejších regiónoch najviac 50 %.

NÁVRH POLITIKY SÚDRŽNOSTI EÚ PO ROKU 2020

V máji 2018 Európska komisia predložila návrhy nariadení týkajúcich sa politiky súdržnosti EÚ po roku 2020. Patria medzi ne:

- nariadenie o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde,
- nariadenie o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Európska územná spolupráca (Interreg).

Tieto návrhy zachovávajú dva súčasné ciele EFRR: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca.

Zachovávajú tiež tematickú koncentráciu v prípade dvoch hlavných priorít: podpora inovácií, digitálneho hospodárstva a MSP prostredníctvom stratégie pre inteligentnú špecializáciu (CP 1); ekologickjšie, nízkouhlíkové a obehové hospodárstvo (CP 2). Komisia navrhla zoznam činností, ktoré nemajú byť predmetom podpory z EFRR, a to vrátane priamej podpory pre veľké podniky, letiskovú infraštruktúru (s výnimkou najvzdialenejších regiónov) a niektoré činnosti v oblasti nakladania s odpadom (napr. skládky).

Podľa návrhov Komisie bude v programovom období 2021 – 2027 pridelených na EFRR približne 200,6 miliardy EUR (vrátane 8,4 miliardy EUR na Európsku územnú spoluprácu a osobitných prostriedkov vo výške 1,5 miliardy EUR pre najvzdialenejšie regióny).

Tieto nariadenia podliehajú riadnemu legislatívnemu postupu, v rámci ktorého má Európsky parlament rovnaké postavenie ako Rada. To znamená, že tieto dve inštitúcie budú musieť pred koncom roka 2020 dosiahnuť konsenzus, pokiaľ ide o pravidlá pre EFRR v budúcnosti.

V marci 2019 prijal Európsky parlament k návrhom Komisie pozíciu v prvom čítaní.

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Európsky parlament má pri príprave nových právnych predpisov týkajúcich sa štrukturálnych a investičných fondov rovnocenné postavenie s Radou. Nariadenie o EFRR na roky 2014 – 2020 podliehalo riadnemu legislatívnemu postupu, podľa ktorého má Parlament plné právo navrhovať zmeny. Počas rokovaní o politike súdržnosti EÚ na roky 2014 – 2020 dokázal Parlament zvýšiť pružnosť pri uplatňovaní pravidiel o tematickej koncentrácii a investičných prioritách. Okrem toho posilnil podporu EFRR pre mestá a integrované mestské politiky.

Jacques Lecarte / Marek Kołodziejcki
04/2019

